

Endródi Szabó Ernő (Endrőd 1948 – Budapest 1997)

Édesapja Endrőd népszerű sportolója és kiváló tanára. Édesanyja, Adélka, a kilenc gyermekes tanítónak, Tímár Mihálynak hatodik szülötte. Minden gyermek diplomát szerzett. Az öt legfiatalabb közül három óvónő, kettő tanító. A Kalocsán működött Tanítók Árváinak Intézetében végezték tanulmányaikat. Adél oklevelet szerzett kiváló eredménnyel. Rendkívüli szellemi képességgel, csodálatos emberi értékeket felmutató, szelíd, szolid természete a község legkedveltebb fiataljai közé sorolta. 1947 őszén kötött házasságot Szabó Ernő tanárral. Csodálatos hangulatú lakodalomban a feledhetetlen endródi prímás, Farkasinszki Imre muzsikált. "A hétországra szóló" hangulatban mulattunk napkeltéig a szélmalom melletti hatalmas sátorban. A rendkívül népszerű házaspárt 1948. augusztus 23-án megrázó tragédia érte. Míg a férj vidéken tartózkodott, Adélkát szülési fájdalmakkal vette kezelésbe a szülész-nőgyógyász Dr. Ugrin Nándor. A szülés simán folyt le. A boldog anya magához ölelte szépen fejlett gyermekét, s megállapította: "Épp olyan gyönyörű vagy kincsem, mint édesapád." Szülés után azonban a vérzés nem állt el. A doktor úr és Klári húga társaságában Gyulára, a kórházba indultak. Talán ha a harmadnyi távolságra lévő Mezőtúrt választják, nem késtek volna el. Az aggasztó jelek miatt Békéscsabára változtatták a célt. A kórház kapujában még élt, mire azonban a műtőasztalra került bevégezte boldognak és ígéretesnek induló sorsát Adélka. Óriási tömeg kísérte a sírhoz a tragikus sorsú anyát, kinek síremlékén ma is olvasható: "Életet adtam életért! Élt 22 évet."

Ernőt, az anyátlanul maradt fiúcskát előbb a nagyszülők, majd az elhunyt anyja nénjei: Iza, Mici, és Luci nevelték odaadó szeretettel. Mindent megadtak neki, hogy ne érezze az anyátlanság súlyát. Gyulán nőtt fel. Ott végezte iskoláit. Érettségi után Debrecenbe került a tanítóképzőbe, ahol képesítést szerzett és néprajz szakon bővítette képességeit. Utána Szegeden a tanárképzőn szerezte második diplomáját. '76-'79 között művelődési házakban, könyvtárakban dolgozott. '88-'89-ben a STÁDIUM, majd a VILÁGSZÖVETSÉG, aztán a CIGÁNYFÚRÓ munkatársa lett. 1989- ben EÖTVÖS- '94-'95-ben a Soros Alapítvány ösztöndíjasa lett. Rádióműsorok készítésében, vizuális költészeti kiállításokban tevékenykedett. Önálló verseskötete 1976-ban jelent meg. 1985-ben a Madách-díjjal jutalmazták munkáját. Három gyermek apja. (Róbert, Kisanna, Bálint-Gergely). Halálára maga maradt. 48 évesen holtan találtak rá munkatársai otthonában. A Terézvárosi templom kriptájában (altemplomban) alussza örök álmát. VÁROSUNK külső munkatársa volt. Sajnos a félbetört élet nem engedte tehetségének teljes kibontakozását. Tehetséges költő, kritikus, esszéíró volt. Legmegrázóbb versével őrizzük emlékét.

I.

Anyám

mért szültél, kínlódtál e világra,

Anyám

miért hagytad itt remegő fiadat,

korán, oly korán, hogy meg sem láthattalak?

Anyám,

Belőled épp kiszakadtam, s már hűtlenné váltál

hozzám,

Anyám.

Anyám,

Anyám,

ismeretlenül is hozzád köt minden fű,

gyökér, virág, mert általad létezhetem, mért hagytál el,

Anyám?

Hideg vagy.

Tested hideg föld,

hideg éj öleli,

érintenélek, –

hiába szólítlak, életre nem varázsolhatlak.

A szemed.

A szemed is csukva, Anyám.

Nem, nem sírok – de a szemed

álom – világlátó, szegényt szerető,

árvát ábrándó, mesélő – hitető szemed,

szemed miért lecsukva?

Anyám.

II.

Hát ennyit ért fiad,

ennyit a vér – kínban fogant,

ennyit a vér lucokban világra bukkant,

ennyit ért neked a fiad, Anyám?

Itt hagytál.

Szólítlak

s nem válaszolsz.

Legalább elringatnál

szép szavaddal.

Legalább simogatnál

szép szemeddel.

Itt hagytál, mert világra hoztál

s most eget haragvó fiad

védtelen e szűkös végtelen

határos határtalanságában,

mert nincs biztató szavad,

nincs indító erőd,

Anyám.

III.

Legalább ismertelek volna.

Legalább láthattalak volna ravatalon,

így csak fohással varázsolhatom

képzelt lényed testem közelébe

képzelem: élsz, hogy ismerlek, Anyám...

és ilyenkor mesélek neked

nézd, milyen nagyra nőtt fiad,

mesélek, nem, nem sírok, mesélek

neked, Anyám.

A világ, lásd, forog tovább,

minden a maga útján,

rendíthetetlen folyásában

csak én itt

nélküled és nélkülem,

csak én itt

kiszakadva létedből, belehalva létembe,

csak én,

vastörvények között, Anyám,

egyszeri fiad,

kinek még azt sem adtad,

hogy tisztességgel elsirasson.

És most ki a hibás,

melyikőnk miért felelős,

Anyám?

Ó, Anyám, Anyám, Anyám.

Lásd, sosem mondhattam,

de most úgy,

mintha neked...

Minden második szavad neved.

Anyám.